

Kommunstyrelsen

Ramar och förutsättningar för upphandling av livsmedel

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott föreslår kommunstyrelsen att fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen beslutar att inleda upphandling av livsmedel i enlighet med inköpsenhetens tjänsteskrivelse daterad 2023-09-07.

Sammanfattning

Syftet med den föreslagna upphandlingen är att säkerställa kommunens behov av livsmedel för varugrupperna Grossist (huvudleverantör), Stora Mejeri, Färsk och fryst fisk samt Skaffereri. Det sammanlagda uppskattade värdet på upphandlingen uppgår till ca 250 miljoner kronor under hela ramavtalsperioden. Det maximala värdet som får avropas under hela ramavtalsperioden uppgår till 350 miljoner kronor.

Upphandlingen kommer genomföras som ett öppet förfarande enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) med avsikt att teckna avtal med en leverantör per varugrupp.

Ramavtalet föreslås löpa under 2 år, med möjlighet till förlängning 1 + 1 år.

Hållbarhetskriterier och djurskyddskrav i nivå med svensk djurskyddslagstiftning kommer att ställas för att säkerställa att säkra och hållbara måltider kan serveras. På utvalda riskvaror som kaffe, te, kakao och socker ställs vid behov sociala krav som exempelvis Fairtrade och UTZ.

Kommunen har ett mål om 75 % ekologisk mat till år 2030. I dagsläget råder viss brist på ekologiska varor samtidigt som priserna stigit. Målsättningen är dock att fortsätta upphandla ett ekologiskt sortiment där det är möjligt med hänsyn till utbud och prissättning.

Transporterna föreslås att fortsättningsvis ingå i uppdraget för att säkerställa en hög leveranssäkerhet och bibehållen färskhet på varorna. Höga miljökrav kommer ställas på transporterna.

Det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet per varugrupp kommer antas utifrån tilldelningsgrunden pris.

Ärendet

Den föreslagna livsmedelsupphandlingen omfattar varugrupperna Grossist (huvudleverantör), Stora Mejeri, Färsk och fryst Fisk samt Skafferier och det totala värdet beräknas uppgå till ca 250 miljoner kronor under hela ramavtalsperioden. Det maximala värdet som får avropas under hela ramavtalsperioden uppgår till 350 miljoner kronor.

Varugrupperna följer samma indelning som nuvarande ramavtal med skillnaden att fryst fisk, som tidigare ingått i varugruppen Grossist, nu läggs i samma grupp som färsk fisk. Att kunna beställa både fryst och färskt samtidigt ger ett högre ordervärde och möjlighet för mindre enheter att använda sig av avtalet för fisk. Marknadsundersökningar har gjorts för att klargöra om samma upplägg kunde användas för färskt och fryst kött, men av resultatet framgår att det inte finns tillräckligt med leverantörer som kan tillhandahålla efterfrågat sortiment.

Kommunen använder ett upphandlings- och uppföljningsverktyg för livsmedel som underlättar kravställningen på sortimentet vad gäller kvalitetskriterier, förpackningsstorlekar och djurskyddskrav.

Mål med upphandlingen

Målet med upphandlingen är att säkerställa att verksamheterna får ett brett sortiment av varor med hög kvalitet och till konkurrenskraftiga priser, som motsvarar deras behov och Livsmedelsverkets riktlinjer. Kommunen har ett mål om 75 % ekologisk mat till år 2030. I dagsläget råder viss brist på ekologiska varor samtidigt som priserna stigit. Målsättningen är dock att fortsätta upphandla ett ekologiskt sortiment där det är möjligt med hänsyn till utbud och prissättning.

Genom att ställa djurskyddskrav i nivå med svensk djurskyddslagstiftning säkerställs att säkra och hållbara måltider kan serveras.

Målet är även att få en hög leveranssäkerhet samt bibehålla färskheten genom kortare ledtider vid leverans.

Behovsanalys

Behovsanalysen har utförts genom referensgruppsmöten med kockar, kökschefer och enhetschefer från berörda verksamheter för att utreda vilka behov som finns vad gäller sortiment, beställning- och leveransvillkor.

Kommunens stora verksamheter, såsom skolor och seniorcenter, kommer få leverans från en grossist, en mejeriproducent samt en leverantör av fisk. Mellanstora verksamheter såsom förskolor kommer få samtliga varugrupper levererade från en grossist.

Varugruppen Skafferi innefattar konsumentförpackade livsmedel från livsmedelsbutik med utkörning alternativt köp direkt i butik. Det finns ett stort behov hos de minsta verksamheterna, som exempelvis gruppboenden och dagliga verksamheter, att köpa dessa varor i konsumentförpackningar. Därutöver har de inte möjlighet att ta emot leverans på rullbur, vilket innebär att de har ett annat leveransbehov som inte går att lösa inom ramen för avtalen med nuvarande leverantörer.

Roller och ansvar

Namn	Befattning	Roll
Helena Ekwall	Enhetschef	Styrgrupp, Valfärd skola
Henrik Feldhusen	Bitr. produktionsdirektör	Styrgrupp, Valfärd samhällsservice
Sebastian Nordgren	Inköpschef, avtalstecknare	Styrgrupp, Inköpsenheten
Victoria Backman	Inköpare/upphandlingskonsult	Projektledare, Inköpsenheten

Marknadsanalys och inköpsstrategi

Marknadsanalys har gjorts genom dialog med grossister samt små och medelstora leverantörer för att skaffa information om vilka krav som är proportionerliga att ställa utifrån behovsanalysen, vilka faktorer som påverkar deras möjligheter att lämna anbud och hur upphandlingen ska utformas för att öka intresset att leverera till kommunen. Vidare har benchmarking gjorts med andra upphandlande myndigheter med motsvarande behov samt analyser av tidigare genomförda motsvarande upphandlingar.

Upphandlingen kommer att genomföras som ett öppet förfarande enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU), med avsikt att teckna avtal med en leverantör per varugrupp. Det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet kommer att antas per varugrupp utifrån tilldelningsgrunden pris.

Tilldelningsbeslut och tecknande av avtal delegeras till inköpschef Sebastian Nordgren.

Särskilda hänsynstaganden

För att nå kommunens mål på 75 procent ekologiska livsmedel år 2030 föreslås att kommunen upphandlar en hög andel varor som är ekologiska och KRAV-märkta med hänsyn till tillgång och kostnad.

Nacka kommun har även som mål att öka andelen närproducerad mat i kommunens verksamheter med 90 procent till 2030 inom varugrupperna kött, fågel, mejeri och ägg från djur som är födda, uppfödda och slaktade i Sverige. Upphandlingslagstiftningen tillåter inte en upphandlande myndighet att ställa krav på exempelvis ursprung och närproduktion, men

genom att ställa höga krav som är i nivå med svensk djurskyddslagstiftning säkerställs att säkra och hållbara måltider kan serveras. Sociala krav, som exempelvis Fairtrade och UTZ, ställs vid behov på utvalda riskvaror som kaffe, te, kakao och socker.

Transporterna föreslås att fortsättningsvis ingå i uppdraget för att säkerställa en hög leveranssäkerhet och bibehållen färskhet på varorna, då samlastning av livsmedel via tredje part tidigare har visat sig resultera i bristande kvalitet och mer svinn ute på enheterna samt högre kostnader. Upphandlingsmyndighetens höga miljökrav kommer ställas på transporterna och anpassas efter leverantörernas förutsättningar, såsom att fordonen drivs på förnybara drivmedel samt utsläppskrav utifrån Euroklass.

Ekonomiska konsekvenser

Avtalslängd: 2 + 1 + 1 år. Den totala omfattningen på avtalen är fördelade enligt följande uppskattning som baserar sig på tidigare års inköp:

Grossist (huvudleverantör) – 83 %

Stora Mejeri – 5 %

Stora Fisk – 7 %

Skafferi – 5 %

Konsekvenser för barn

Måltiderna är av stor betydelse för hälsa, social gemenskap, trivsel och lärande. En hög kvalitet och giftfria råvaror är grunden för goda och näringsriktiga måltider.

Henrik Feldhusen
Biträdande produktionsdirektör
Välfärd samhällsservice

Helena Ekwall
Chef verksamhetsstödet
Välfärd skola

Victoria Backman
Projektledare
Inköpsenheten